

Karlíková, Marcela

[Parallels between Celtic and Slavic: proceedings of the first international colloquium of societas Celto-Slavica held at the University of Ulster, Coleraine, 19-21 June 2005. Edited by Séamus Mac Mathúna and Maxim Fomin]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. A, Řada jazykovědná. 2007, vol. 56, iss. A55, pp. 356-360

ISBN 978-80-210-4335-0

ISSN 0231-7567

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/100952>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

- OSOLSOBĚ, P. 2003. A source of teleological thinking for the Prague Linguistic Circle. In: *Prager Strukturalismus. Methodologische Grundlagen*. Hrsg. von M. Nekula. Heidelberg, 121–133. (Slavica. Monographien, Hand-, Lehr- und Wörterbücher. 3.)
- PATRI, S. 2002. La méthode de Troubetzkoy morphonologue. *Cahiers Ferdinand de Saussure* 55, 63–83.
- SÉRIOT, P. 1999. *Structure et totalité. Les origines intellectuelles du structuralisme en Europe centrale et orientale*. Paris.
- TROUBETZKOY, N. S. 1996. *L'Europe et l'humanité. Écrits linguistiques et paralinguistiques*. Hrsg. von P. Sériot. Liège.
- TROUBETZKOY, N. S. 1929. *Polabische Studien*. Wien. (Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften in Wien, Philosophisch-historische Klasse. 211/4.)
- TROUBETZKOY, N. S. 1954. *Altkirchenslavische Grammatik. Schrift-, Laut- und Formensystem*. Hrsg. von R. Jagoditsch. Wien. (Sitzungsberichte der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-historische Klasse. 228/4.)
- TROUBETZKOY, N. S. 1991. *The Legacy of Genghis Khan and the Other Essays on Russia's Identity*. Hrsg. von A. Liberman. Ann Arbor. (Michigan Slavic Materials. 33.)
- VORÁČEK, E. 2004. *Eurasijství v ruském politickém myšlení*. Praha.
- VYKYPĚL, B. 2003. „Das phonologische Inventar und seine morphonologische Klassifizierung“ (einige Bemerkungen). *Acta linguistica Lithuanica* 48, 159–175.
- VYKYPĚL, B. 2005. *Glossematikstudien. Unzeitgemäße Betrachtungen zu Louis Hjelmslevs Sprachtheorie*. Hamburg. (Philologia – Sprachwissenschaftliche Forschungsergebnisse. 66.)

Bohumil Vykypěl

Mac Mathúna, Séamus – Fomin, Maxim (ed.): Parallels between Celtic and Slavic. Studia Celto-Slavica 1. Proceedings of the First International Colloquium of Societas Celto-Slavica held at the University of Ulster, Coleraine, 19–21 June 2005. Coleraine 2006. s. XIIV + 334. ISBN 0–33–708836–5

Keltská studia jsou dnes ve světě na vzestupu. Nechceme se zde zmiňovat o široce pojímané a velmi populární 'keltománii', která často nemá s keltskými reáliemi nic společného. Bohužel tyto nevědecké nesmysly poněkud kazí pověst seriózní keltologie. To se odráží i v situaci v českých zemích. Keltské jazyky jsou využívány zejména ve srovnávací indoeuropeistice, případně v etymologii. Hledat průsečíky keltologie a slavistiky se však příliš nenosí, stejně jako pěstovat samotná keltská studia. Důvodem snad může být jejich zdánlivá odtažitost, cizost a umělost v našem slovanském prostoru. Že tomu tak nemusí být, dokazuje dlouhá tradice keltských a keltsko-slovanských studií v zemích bývalého Sovětského svazu či Polsku. Začátkem 21. století došlo k institucionalizaci keltsko-slovanských studií založením Societas Celto-Slavica. Z lingvistů, kteří stáli u jejího zrodu, zmíníme zejména Viktora Kalygina, Séamuse Mac Mathúna, Maxima Fomina, Taťjanu Michajlovovou, Natalii O'Sheovou, Ninu Čechonadskou a Grigorije Bondarenka. Jejím fórem se stala konference v severoirském Coleraine v červnu 2005, rok na to následovaná konferencí v Moskvě.

Současný stav bádání v keltsko-slovanských studiích zprostředkovává širší vědecké obci sborník příspěvků z colerainské konference (brzy snad bude doplněn sborníkem z moskevské konference). Protože Societas Celto-Slavica nedlouho po jejím vzniku postihlo úmrtí jednoho z nejvýznamnějších zakládajících členů, profesora Viktora Pavloviče Kalygina, je námi recenzovaný sborník věnován jeho památce; navíc je doplněn Kalyginovým medailonkem a bibliografií jeho vědeckých prací, která čítá téměř 80 titulů, převážně keltologických a keltologicko-slavistických. Samotné příspěvky jsou ve sborníku rozděleny na dvě části. První přináší poznatky o hloubce a rozsahu kelt-

ských studií ve slovanském prostoru. Konkrétně jde o články S. Mac Mathúny zabývající se historií keltologie v Rusku a SSSR a P. Stalmaszczyka o keltských studiích v Polsku. Druhá část zahrnuje patnáct příspěvků pojednávající nejrůznější problémy z oblasti keltské a slovanské lingvistiky, literatury, mytologie a kultury. Tato druhá skupina článků je uzavřena úvahou H. L. C. Tristramové, která se snaží předcházející témata i celá kelto-slovanská studia klasifikovat a hledá jejich přínos.

Sborník, stejně jako konferenci, otvírá úvodní slovo K. H. Schmidta (s.vii-xiii); upozorňuje mimo jiné na shodné gramatické jevy spojující keltské jazyky s jazyky slovanskými: futurum tvořené sufixem **-sye-/*-syo-*, desiderativa a inflektované relativní zájmeno **yos*.¹ Toto téma dále rozvíjejí i články S. Mac Mathúny (s.3–22 + bibliografie s.23–41), V. Kalygina (s.63–70), A. Falilejeva (s.71–74) a V. Blažka (s.75–85). Mac Mathúna se sice zaměřil zejména na vývoj a dějiny keltologie v Rusku a Sovětském svazu, nabízí ale i exkurs do historie Slovanů a Keltů (s. 4–8). Jak upozorňuje on i Schmidt, společné kelto-slovanské jazykové rysy se neobjevují v jazycích italských, musíme tedy styky Keltů a Slovanů hledat ještě v době před migrací protokeltského etnika z jejich původních sídel, které všichni zmínění i mnozí další hledají v širší oblasti horního toku Dunaje. A. Falilejev ve svých starších člancích přidává ke gramatickým kelto-slovanským izoglosám navíc i lexikální korespondence². Ve svém příspěvku ve sborníku navíc nabízí i toponyma z oblasti Ukrajiny, která je možné etymologicky vyložit na keltském základě. Prvním je u Ptolemaia zachycené *Καππόδοον* na horním toku Dněstru; to bývá ztotožňováno s lokalitou Kamenets-Podol'skij (tak mj. v článku V. Blažka), nověji, pod vlivem nových archeologických poznatků spíše s jižněji položenou osadou Sokol³. Dále uvažuje i o hydronymech *Tynja*, *Tnja* a případně i *Otavin*, která, vedle slovanské etymologie, nabízejí také výklad založený na keltském jazykovém materiálu. K této hypotéze je ale střízlivý až kritický, a to i přesto, že v její prospěch promlouvají i archeologické nálezy určené jako keltské. Na další lexikální korespondence upozorňovali ve svých pracích též např. J. Pokorný či K. H. Schmidt, výčet nejdůležitějších a nejznámějších přináší ve svém článku V. Kalygin (s.67–8). Zároveň ale dodává, že mnohé další „keltské“ etymologie některých slovanských slov jsou ne-li přímo naivní, tak velmi nepravděpodobné. Jejich autoři často operují s gramatickými jevy typickými pouze pro část keltských jazyků, např. mutacemi iniciálních konsonantů či změnou indoevropského **k^w*- na *p*-. Nikde však není dosvědčeno, že by podobné rysy sdílel i jazyk keltského etnika, které bylo ve styku se Slovany. Kalygin nám zároveň nabízí relativní a částečně i absolutní chronologii jazykových kontaktů Keltů se Slovany, ale i s Germány a Italiky.

V. Blažek rozšiřuje oblast kelto-slovanských shod i do mytologie a sakrální slovní zásoby. Znovu upozorňuje na paralelu mezi slovanským božstvem **Mokoš* a irskou *Machou* (< **Makasiā*),⁴ dále nabízí novou etymologii pro církevně slovanské theonymum *Dažьbogъ* (staroruské *Daždьbogъ*, srbochorvatské *Dăžbog*) odpovídající výkladu pro jméno irského boha *Dagda*. Jako analogii či přímo výpůjčku vysvětluje na keltském pozadí obecně slovanský termín **rota* „přísaha“. Ve svém článku rozebírá i paralelu mezi přemyslovskou legendou a tzv. první větví Mabinogi (středovělšský legendární text odrážejí patrně mnohem starší mytologickou tradici); konkrétně upozorňuje na motivaci pojmenování mýtického zakladatele českého knížecího rodu *Přemysla* (ve staročeských rukopisech jako *Premysl*, *Primisl*...) a vládce velšského panství Dyvedu *Pwylla*. Etymologie obou jmen se opírají o apelativa s významem „důvtip, rozum, mysl“ a jak Blažek příznačně poznamenává, tato shoda je opravdu exkluzivní, uvážíme-li fakt, že většina jmen hrdinů a polobohů vyjadřují a zdůrazňují spíše fyzickou než mentální sílu. Také upozorňuje, že manželství obou hrdinů začala tak, že si je jejich budoucí manželky – česká Libuše (Lubossa) a velšská Rhiannon – vybraly za manžele. My bychom mohli ještě dodat, že tento výběr byl učiněn prostřednictvím koně, což podobnost těchto paralelních motivů ještě zesiluje.⁵

Další články už nepojímají kelto-slovanskou problematiku s ohledem na možné vzájemné kontakty, či příbuznost (abychom použili typologii navrženou v posledním článku H. L. C. Tristramovou, viz s.255–261), ale spíše hledají vzájemné paralely. F. Josephson (s.87–98) tak srovnává staroirská a slovanská prefigovaná slovesa a analyzuje funkci prefixů. Zaměřuje se zejména na ta,

s větším počtem prefixů. Pro nás může být zajímavé, že se z velké části zabývá i českými prefigovanými slovesy. A. Bondaruková (s.99–118) pojednává problematiku obligatorní a neobligatorní kontroly v irštině a polštině. Syntaktické téma rozpracovává i E. Parinová (s.119–130) – ve své článku srovnává dvojité vyjadřování přímého objektu v keltských a slovanských jazycích. V. Bajda (s.131–141) se zamýšlí nad perfekty a posesivními konstrukcemi v irštině a ruštině. Další dvě studia charakterizovala ve své závěrečné úvaze H. L. C. Tristramová jako kurioza. A. Muradovová (s.143–148) nás informuje o okolnostech vzniku hesla *bretonština* v ruském slovníku *Linguarum Totius Orbis Vocabularia*, který byl vydán z popudu carevny Kateřiny Veliké v letech 1787–9. J. Carey se ve svém článku *Rusko, kolébka Gaelů* (s.149–161) snaží vystopovat vznik středověké učené tradice, která kladla původní domovinu Irů do Skythie, tedy někam do oblasti dnešního Ruska a Ukrajiny. Další čtyři práce se věnují paralelám v slovanské (zejména ruské) a keltské (zejména irské) literární tradici. T. Michajlovová (s.163–173) srovnává funkce jména v irských a slovanských psaných zaklínadlech. D. Miller (s.175–184) vykládá zápletky v hrdinských příbězích irského Cú Chulainna a ruského Ilji Muromce (konkrétně jde o souboje s jejich vlastními syny) jako motivované oidipovským komplexem. G. Bondarenko (s.185–200) si všímá paralelního motivu „věděni v oblacích“, které se mu podařilo dohledat jak v staroirské, tak v staroruské literatuře. N. Čechonadská (s.201–215) analyzuje případy porušení etikety při hostině v irské a ruské hrdinské epice. Literaturou se zabývá i studie F. Sewella (s.239–250), který se zamýšlí nad vlivem ruských autorů a jejich děl na moderní irskou literaturu. Poslední zatím nezmiňovaný článek od M. Fomina (s.217–238) zdánlivě vybočuje ze zadání sborníku, neboť srovnává staroirskou a staroindickou instituci krále a některé další sociální a náboženské jevy. Předkládá hlavně názory ruských odborníků a tím vlastně naplňuje poslání Societas Celto-Slavica i celého sborníku, neboť oba mají za cíl nejen věnovat se kelto-slovanským studiím, ale i představit západní vědě dlouhou a plodnou tradici ruské a obecně i slovanské keltologie, její závěry i vlastní metodologii.

Několika slovy se ještě vraťme k první části námi recenzovaného sborníku. Jak už bylo řečeno, přináší průřez historií keltských studií v Rusku a SSSR (článek S. Mac Mathúny, s.3–41) a v Polsku (článek P. Stalmaszczyka, s.43–59). Zároveň oba přinášejí obsáhle, ale zdaleka ne vyčerpávající bibliografii ruské a polské keltologické literatury. Mac Mathúna se letmo zmiňuje i o keltologii v českých zemích⁶. Upozorňuje na její dlouhou tradici, jejíž počátky podle něj můžeme hledat už v působení pražské koleje irských františkánů v 17. a 18. století. Dále zmiňuje archeology Jana Filipa (velmi vyzdvihuje jeho práci *Keltská civilizace a jejich dědictví, jejíž překlad do ruštiny spolupodnítil, dle jeho názoru, v 60. letech v SSSR novou vlnu zájmu o keltské jazyky*) a Natálii Venclovou, lingvistu Josefa Baudiše, Václava Machka, Václava Blažka a Věru Čapkovou. U posledně jmenované je třeba poznamenat, že již několik desítek let působí v irském Dublinu a její práce s českým prostředím spíše nesouvisí; je tedy otázkou, nakolik ji řadit k českým keltologům. Mac Mathúna sám přiznává, že tento jeho seznam je pouhým náčrtem, my bychom přesto rádi alespoň tři jména doplnili. Mezi nejpřednější keltology – archeology nepochybně patří Jiří Waldhauser, autor excelentní *Encyklopedie Keltů v Čechách*.⁷ Druhým je jméno lingvisty a literárního historika Jana Vilikovského, žáka J. Baudiše, který z podnětu svého učitele přeložil středovělšský mytologický soubor *Mabinogi*.⁸ Význam nelze upřít ani Ondřeji Pilnému z Ústavu anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty Karlovy univerzity, který se zasloužil o vznik a úspěšné fungování Centra pro irská studia na svém akademickém pracovišti.⁹ Sám se zabývá zejména moderní irskou literaturou a jejími překlady do češtiny. Centrum pro irská studia nabízí v rámci anglistiky magisterský studijní program se zaměřením na irskou literaturu a kulturu a její kontakty s kulturou českou. Pořádá též kurzy irštiny (pro začátečníky i pro pokročilé). V České republice se jedná o jedinou možnost studovat keltská (konkrétně irská) studia; úplně tu však chybí univerzitní pracoviště zabývající se keltskou filologií a lingvistikou.¹⁰

Podle našeho názoru přispěje námi recenzovaný sborník k rozšíření povědomí o významu keltských jazyků i mezi slavisty, např. tím, že nabízí neotřelé způsoby nazírání na keltskou a kelto-slovanskou

problematiku. Zároveň napomůže keltologům západní Evropy objevit a ocenit práci keltologů z bývalého východního bloku. Budoucnost teprve ukáže, zda je kelto-slovanská problematika natolik nosná, aby umožňovala každoroční pořádání konferencí; každopádně pro 2. ročník konference Celto-slavica konaný v Moskvě se našlo témat více než dost.¹¹ Značně se rozšířil počet přispěvatelů i záběr jejich prací. Díky tomu jsme se mohli setkat s tématy založenými i na jiných keltských jazycích než jen na irštině (jak tomu bylo u většiny příspěvků colerainské konference). Závěrem bychom se tedy rádi připojili k úvodním slovům K. H. Schmidta, která směřoval k Societas Celto-Slavica: „*ad multos annos, go n-éirghidh do bhóthar leat, želaju Tebe bolšich uspechov.*”¹²

¹ Slovanské a keltské jazyky ovšem sdílejí mnohem více společných rysů; ty je však samozřejmě třeba přičíst na vrub společnému indoevropskému dědictví, jak to přiznávají i všichni námi zmiňovaní autoři.

² Falileyev, Alexander: Celto-Slavica. *Zeitschrift für celtische Philologie*, 51, 1999, s.1–3; Falileyev, Alexander: Celto-Slavica II. *Zeitschrift für celtische Philologie*, 52, 2001, s.121–4 a Falileyev, Alexander – Isaac, G.R.: Leeks and Garlic: The Germanic Ethnonym *Cannenefates*, Celtic **kasn-* and Slavic **kesn-*, *Nowele*, 42, 2003, March, s.3–12.

³ Falilejev a Blažek se také rozcházejí v etymologii tohoto toponyma. Blažek (s.83–4) se drží starší etymologie založené na apelativu „kámen“, jak je dosvědčují středněříské *carric*, starověléšské *carrecc*, kornské *carrag* atp; Καρρόδοονov by tedy bylo asi „kamenné město, kamenná pevnost“ (při ztotožnění s lokalitou Kamenets-Podol'skij se pak nabízí vysvětlení slovanského toponyma jako kalku původního keltského jména; případně by mohlo jít o sémantickou paralelu). Naproti tomu Falilejev se ztotožňuje s názorem, že první složka toponyma *carro-* znamená „vůz“ a vykládá jej jako „vozovou pevnost“ (s.72, pozn.6).

⁴ Tato paralela byla poprvé odhalena V. Kalyginem; Kalygin (Kalyguine), V. P.: Deux correspondences de vocabulaire mythologique entre les langues celtiques et balto-slaves, *Zeitschrift für celtische Philologie*, 49–50, 1997, s. 367–72. K Blažkovým dokladům slovanské Mokoše můžeme dodat, že dle Třeštíka (Třeštík, Dušan: *Mýty kmene Čechů*. Praha 2003. s.131) lze jako hypostázi Mokoše chápat i mýtickou kněžnu Libuši. V českém prostředí navíc prý Mokoš vystupovala v podobě Lucky, tedy sv. Lucie (o.c. s.224, pozn.230).

⁵ Na podobnost českého mytologického páru Přemysl–Libuše s velšskými Pwyll–Rhiannon upozorňují i autoři doslovu k českému překladu *Mabinogi* V. Šatavová a Š. Kosík (viz naše poznámka 8; Vilikovský, Jan (transl.): *Mabinogi. Keltské pověsti*. Brno 1995, s.150.), zmiňují i stejnou motivaci jmen Přemysl a Pwyll. U Třeštíka (o.c. s.131–142) bychom našli další keltské paralely k přemyslovské legendě, konkrétně jde o příběh velšského panovníka Hu Gadarna (Silného) a o irského krále Eochaida Airema z textu „Tochmarc Étaine“ (Námluvy Étain); oba vládcové jsou navíc, stejně jako Přemysl, spojováni s (prvotní) orbou. Motiv koně při výběru panovníka analyzoval i Baudiš, Josef: Příspěvky keltistovy. In: *Slovanský sborník věnovaný jeho magnificenci prof. Fr. Pastrnkovi k 70. narozeninám (1853–1923)*, Praha 1923, s. 176–179.

⁶ Na straně 3, v poznámce 2 pod čarou.

⁷ Waldhauser, Jiří: *Encyklopedie Keltů v Čechách*. Praha 2001. Práce je určena nejen archeologickému publiku, ale i širší čtenářské obci.

⁸ Vilikovský, Jan (transl.): *Mabinogi. Keltské pověsti*. Brno 1995. Toto vydání připravili podle Vilikovského překladu z roku 1944 Vladimíra Šatavová a Štěpán Kosík, kteří samotný text doplnili krátkým výkladem o *Mabinogi*, dále poznámkou k výslovnosti velštiny, rejstříkem a seznamem odborné literatury o předmětu.

⁹ O Centru pro irská studia se ve výše uvedené poznámce zmiňuje i S. Mac Mathúna; uvádí i internetový odkaz.

¹⁰ S keltskými jazyky jsou sice seznamováni např. studenti obecné jazykovědy na FF MU v Brně; jde však spíše o letmá představení, k hlubšímu studiu se nedostává potřebného zájmu.

¹¹ Zde musíme poděkovat pořadatelům moskevské konference, kteří byli tak laskaví a zaslali nám abstrakta příspěvků. Náš dík směřuje i Václavu Blažkovi, který nám tento kontakt zprostředkoval.

¹² Převzato z námi citovaného sborníku, s.x.

Marcela Karlíková

Manfred Mayrhofer: Einiges zu den Skythen, ihrer Sprache, ihrem Nachleben. Veröffentlichungen zur Iranistik, ed. B. G. Fragner a V. Sadovski, č. 36. (Sitzungsberichte der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Philos.-hist. Klasse, sv. 742.) Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2006, 48 stran. ISBN-13: 978–3–7001–3731–3.

Protože je známa nechuť autora k poctám a vůbec k článkům, týkajícím se jeho osoby, rozhodli se editoři tohoto svazku utčit osmdesátiny tohoto vynikajícího indoeuropeisty a indoiranisty zveřejněním jeho přednášky, kterou proslovil ve Vídni 23. června 2006. Je samozřejmě doplněna vědeckým aparátem, bohatou bibliografií, slovními i věcnými indexem a seznamem citovaných autorů.

Editoři chtěli tímto svazečkem také vyjádřit své díky za dlouholeté a trpělivé úsilí prof. Mayrhofera o nový rozkvet iranistiky na vídeňské univerzitě, jež vedlo zpočátku ke zřízení Íránské komise (Iranische Kommission), jejímž byl od r. 1969 předsedou, a konečně bylo dovršeno v r. 2002 zřízením samostatného ústavu (Institut für Iranistik).

Recenzovaná knížka je důležitá především proto, že jde o první úplný etymologický slovník toho, co se ze skytštiny dochovalo. Zde je třeba poznamenat, že prof. Mayrhofer mluví o „skytštině v užším slova smyslu“, kam řadí jen to, co je v antických památkách označováno jako skytské. Různé úvahy o totožnosti skytštiny s mladší, i když jistě příbuznou sarmatštinou, či o tom, že by tato skytosarmatština byla protodialektem osetštiny, nechává jakožto nejisté stranou.

Je známo, že zcela průkazných etymologií i v jazyce, který známe dobře a v celistvosti, není hodně. O to menší musí zákonitě být pravděpodobnost výkladu jednotlivých jmen z jazyka, z něhož se nedochoval žádný souvislý text. Mayrhoferův postup musíme proto pokládat za nejlépe vyhovující: nikoliv zpracování maximalistické, ale optimální. Nepodává důkladný popis všech pokusů o výklad slova – úplná je jen bibliografie výkladů –, rozepisuje se jen o těch etymologiích, které pokládá za aspoň trochu pravděpodobné: např. na s. 14 uvádí u skyt. □ *Όρικος*, což bylo jméno syna Ariapeithova, jen pravděpodobný výklad Schmittův z írán. **yari-ka-*, deminutiva z írán. **yara-* ‘předprseň’, s odkazem na další literaturu ve Schmittově článku (R. Schmitt: *Die skythischen Personennamen bei Herodot.*, in: *Annali di Napoli, L’Orientale* 63 (2003), 15n). Sympatická (i když u tohoto autora právem očekávaná) je opatrnost a upozornění na různé možnosti výkladu u zdánlivě jednoduchého slova (jméno skytského krále *Λόκος* může být buď překlad íránského názvu vlka **Vřka-* do řečtiny, nebo slovo zcela jiného původu (**Lřka-/Rřka-*), příkloněné pro svou hláskovou podobnost k řeckému názvu vlka). – Ne všechna v antické literatuře uvedená jména Skytů pokládá Mayrhofer za skutečně skytská. To se týká zejména jména *Τόζορις*, jež jako skytské uvádí Lukianos; Mayrhofer se tu příklání k Vasmerovi (M. Vasmer: *Schriften zur slavischen Altertumskunde und Namenskunde I*, ed. H. Bräuer, Berlin 1971, 113, 120) a Schmittovi (R. Schmitt o.c. 22n), podle nichž je toto slovo fikce, vytvořená na základě ř. *τόζον* (o problematice původu tohoto řeckého slova a roli, kterou v tom hrají skytská slova, viz níže).

Slova jsou podávána v několika kapitolách podle jejich časového doložení. Jen dva doklady jsou předherodotovské, doložené v asyrštině, a to jméno vůdce skytských bojovníků *Iš-pa-ka-a-a*, reflektující asi nějaké skyt. **Spaka-ja-*, a název Skytů *Iš-ku-za[-a-a]*, který uvádí později Herodotos v podobě *Σκόθα*. Jeho etymologický výklad pokládá Mayrhofer za nejistý, a proto jej řadí mezi případy, kdy se uvádí jen příslušná bibliografie, ale nikoliv výklad sám.

Nejobsáhlejší je třetí kapitola, zpracovávající slova doložená u Herodota. Obsahuje výčet a většinou i výklad 57 jmen, z nichž některá jsou složeniny, takže je třeba vyložit obě jejich části.